

Aan:
De heer M. Fiscalini

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

DATUM	16-2-2021	DOMEIN	SLO / Energietransitie
NUMMER	821FE9D4	REFERENTIE	Wijnand Jonkers
UW BRIEF VAN	25-1-2021	DOORKIESNUMMER	0634499785
UW NUMMER		E-MAILADRES	wijnand.jonkers@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	-	Onderwerp beantwoording schriftelijke vragen ex art. 47	
		RvO aan het College van GS, gesteld door de heer M.	
		Fiscalini van de fractie JA21 betreffende "RES" (d.d.23-01-	
		2021).	

Geachte heer Fiscalini,

U heeft op 25 januari jl. schriftelijke vragen opgesteld betreffende de Regionale Energie Strategieën (RES). In uw toelichting bij de schriftelijke vragen heeft u het volgende geschreven:

JA21 Utrecht heeft vragen naar aanleiding van een artikel dat onlangs verscheen in het AD. Daarin staat dat uit onderzoek van het AD is gebleken dat van de 33 grootste zonneparken inmiddels 79% in buitenlandse handen is. Daarmee verdwijnt er 889 miljoen euro aan subsidiegeld naar het buitenland.

In het klimaatakkoord is afgesproken dat voor de grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit energie op land gestreefd wordt naar 50% eigendom van de lokale omgeving. Dit staat ook omschreven in het concept RES.

Vraag 1:
- Wat definieert GS als lokale omgeving?

Antwoord 1:
Uitgangspunt is dat iedereen in de omgeving van lokale energieprojecten de mogelijkheid krijgt om deel te nemen, zowel in het proces als financieel. Het doel van dit uitgangspunt is een zo groot mogelijke lokale acceptatie. We volgen hierin de afspraken in het Klimaatakkoord en de gedragscodes van de sector zelf (gedragscode wind op land en zon op land). Er is hierin geen vaste definitie opgenomen wat lokaal is, want dit kan van project tot project verschillen. Middels een lokaal participatieproces wordt met omwonenden en stakeholders in de lokale omgeving besproken wie er betrokken worden en wie gaat participeren. Bij een zonnepark zijn dit vaak de direct omwonenden en de bewoners in het aangrenzende dorp. Bij een windenergie project wordt de omgeving vaak breder genomen en participeren naast direct omwonenden ook bewoners uit de kernen eromheen.

Vraag 2:
- Hoeveel % van de hernieuwbare energie is volgens deze definitie momenteel in lokale handen in de provincie Utrecht?

Antwoord 2:
Van de gerealiseerde grootschalige energieprojecten is nog maar een klein aantal in lokaal eigendom gerealiseerd. Dit kan worden verklaard, omdat energiecoöperaties een relatief nieuw fenomeen zijn en omdat er tot voor kort geen beleid gericht op lokaal eigendom was. Mede dankzij inzet van gemeenten en steun van de provincie Utrecht en de bereidheid van initiatiefnemers zien we hierin een kentering. Van de vergunde projecten in 2020 (en die dus in 2021 of 2022 gerealiseerd zullen worden) zien we dat een groot aandeel in samenwerking met een lokale energiecoöperatie ontwikkeld is, zoals de toekomstige zonneparken in Wijk bij Duurstede, Bunnik of Montfoort. Bij nieuw beleid zien we dat lokaal eigendom een van de vaste onderdelen is, zowel in de RES als in de gemeentelijke beleidskaders. Zo is bijvoorbeeld voor het Energielandschap Rijnenburg & Reijerscop het streven 50 % deelname via de lokale energiecoöperatie.
Van de gerealiseerde kleinschalige energieprojecten, zoals zon op dak, is een overgrote meerderheid nu al in lokaal eigendom ontwikkeld waarbij de opbrengsten terecht komen bij de dakeigenaar zelf of bewoners uit de omgeving via een energiecoöperatie.

Vraag 3:

- Er wordt gesproken over het streven van 50% lokale eigendom van bewoners en of bedrijven. Als een buitenlands bedrijf gevestigd is in een RES gebied en deels eigenaar is, valt dit dan ook onder de noemer 'eigendom in lokale handen' ?

Antwoord 3:

Met de 'lokale omgeving' worden zowel burgers als in de omgeving van de projectlocatie gevestigde bedrijven bedoeld. Het gaat daarbij om eigendom van meerdere omwonenden en bedrijven en niet van een enkel bedrijf of individu. Indien dus slechts één bedrijf (deels) eigenaar is van een energieproject valt het niet onder de noemer lokaal eigendom.

Vraag 4:

- 50% lokaal eigendom is het streven valt er te lezen wat is het minimum % aan lokale eigendom waarmee GS akkoord zou gaan?

Antwoord 4:

Minimaal 50% lokaal eigendom is inderdaad het streven en hier wordt ook op aangestuurd in alle beleidstrajecten zoals de RES'en en de ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp Interim Omgevingsverordening. Er is hiervoor geen ondergrens aangegeven aangezien de uitkomst van een lokaal participatietraject in sommige gevallen op andere opties uitkomt. Bijvoorbeeld projecten waar de omgeving op een goede manier mee kan doen via bijvoorbeeld obligaties, een gebiedsfonds of een omwonendenregeling kunnen positief uitpakken voor de omgeving zonder dat dit letterlijk valt onder de noemer "lokaal eigendom".

Vraag 5:

- Hoe gaat GS ervoor zorgen dat het streven van 50% lokaal eigendom gehaald gaat worden?

Antwoord 5:

Ten eerste door het mogelijk maken van het Ontwikkefonds voor energiecoöperaties, waarmee bewoners de mogelijkheid krijgen om in de voorfase van projecten risicodragend deel te nemen. Hiermee kunnen lokale energiecoöperaties mee ontwikkelen en ervoor zorgen dat energieprojecten (mede) in lokaal eigendom worden ontwikkeld.

Ten tweede door een ondersteuningsfaciliteit voor energiecoöperaties in de provincie Utrecht uitgevoerd door projectenbureau Energie van Utrecht en de NMU. Dankzij deze steun worden coöperatieve projectleiders opgeleid die via Energie van Utrecht projecten kunnen ontwikkelen voor lokale energiecoöperaties.

Ten derde door steun te bieden aan gemeenten in het vormgeven van beleid rondom participatie en lokaal eigendom. Door het onderwerp goed te verankeren in gemeentelijke beleidskaders is er een grotere kans om 50% lokaal eigendom te realiseren. De provincie Utrecht ondersteunt gemeenten hierbij middels tools en kennisdeling.

Ten vierde nemen wij in onze ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp Interim Omgevingsverordening op dat wij streven naar minimaal 50% lokaal eigendom. Wij hebben hierin aangegeven dat wij vinden dat de omgeving financieel moet kunnen meeprofiteren van de opbrengsten van de windturbines vanaf 3 megawatt (MW) en van de zonnevelden. Ook gaan wij in op het betrekken van de omgeving bij het ontwerp. De behandeling van het ontwerp van de Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening staat geagendeerd voor uw Staten op 10 maart.

Ten vijfde zullen wij ons zoals toegezegd aan PS, ervoor inzetten dat het streven naar 50% lokaal eigendom als uitgangspunt wordt opgenomen in de drie Regionale Energie Strategieën waar de provincie Utrecht bij betrokken is.

Vraag 6:

- Is GS ermee eens dat een index/monitor/register waarin per project wordt bijgehouden hoeveel lokaal investeringsgeld er in een project zit enorm van waarde kan zijn, om zo het aantal lokaal eigendom % te monitoren? Zo nee waarom niet?

Antwoord 6:

Ja, het kan inderdaad van waarde zijn, maar het is in de praktijk lastig om aan de benodigde gegevens te komen aangezien het over financiële gegevens van bedrijven gaat.

Vraag 7:

- Is GS bereid om een index/register/monitor in te stellen die per project bijhoudt hoeveel lokaal investeringsgeld er in zit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7:

Elke RES gaat een monitor van de opwekprojecten bijhouden van de eigen regio. We zullen in de drie RES'en in de provincie Utrecht inbrengen dat binnen deze monitor aandacht zal zijn voor lokaal eigendom. Hierin kan gedacht worden aan het bijhouden van de projecten die ontwikkeld zijn in samenwerking met energiecoöperaties of andere lokale partijen. Hiermee kan inzicht gegeven worden in hoeveel projecten samen met een partij die lokale bewoners vertegenwoordigt ontwikkeld zijn en hoe dit zich verhoudt tot het totaal aantal ontwikkelde

projecten. Er wordt jaarlijks een landelijke monitor bijgehouden over energieprojecten die in lokaal eigendom gerealiseerd worden, namelijk de Lokale Energie Monitor van Hier Opgewekt. Hier kunnen we de data van de provincie Utrecht uithalen en verwerken in de RES monitor.

Vraag 8:

- Als de 50% lokale eigendom niet wordt gehaald in de planfase wordt er dan geen vergunning verleend?

Antwoord 8:

Het streven is 50% lokaal eigendom. Het afdwingen van bepaalde eigendomsverhoudingen is geen ruimtelijk relevant aspect en zal geen onderdeel zijn van de vergunning. Deze aspecten zullen langs andere weg, zoals privaatrechtelijke overeenkomsten, moet worden vastgelegd.

Vraag 9:

- Als een plan gerealiseerd is, bijvoorbeeld een zonnepark en ondanks toezeggingen van de ontwikkelaar is er geen 50% lokale eigendom, wordt de vergunning dan ingetrokken?

Antwoord 9:

Nee, indien de realisatie voldoet aan de afgegeven vergunning, is er juridisch geen basis de vergunning in te trekken. Van belang is dan ook om toezeggingen via privaatrechtelijk spoor of anderszins vast te leggen. Daarom is het van groot belang om alle afspraken met de ontwikkelaar op schrift te hebben voordat de vergunning is afgegeven, zoals bijvoorbeeld de contracten tussen de ontwikkelaar en een lokale energiecoöperatie over lokaal eigendom.

Vraag 10:

- Als een plan begint met minimaal 50% lokaal eigendom maar gedurende het project zakt dat getal onder de 50%. Wat gebeurt er dan? Gaat GS de vergunning intrekken?

Antwoord 10:

Nee, indien de realisatie voldoet aan de afgegeven vergunning, is er juridisch geen basis de vergunning in te trekken. Daarom is het van belang dat 50% lokaal eigendom via privaatrechtelijk spoor of anderszins vastgelegd wordt. We zetten ons in om partijen zoals gemeenten, ontwikkelaars en energie coöperaties zo goed mogelijk te ondersteunen om tot afspraken te komen zodat 50% lokaal eigendom op deze manier vastgelegd wordt.

Daarnaast heeft JA21 nog vragen over de visualisatie van de RES.

Op website RESinbeeld.nl zijn bewerkte foto's te zien van met name plaatsen en dorpen in de provincie Utrecht waar windturbines in zijn gezet.

Vraag 11:

- Hoe kijkt GS aan tegen een website als RESinbeeld.nl die een duidelijker beeld probeert te schetsen van de RES?

Antwoord 11:

We staan positief tegenover het gebruik van visualisatietools om een duidelijker beeld te schetsen. We staan echter niet achter de beelden die gedeeld worden via RESinbeeld.nl. De beelden die geschetst worden komen niet overeen met concrete locaties in de RES en zijn daarmee voorbarig en creëren onnodig onrust.

Vraag 12:

- Nu de plannen voor de RES steeds duidelijker worden bij de inwoners van de provincie Utrecht, begint ook de onvrede steeds groter te worden. Dit is te zien aan de verschillende acties en initiatieven die gestart zijn door bezorgde inwoners. Is GS het ermee eens dat als de zoekgebieden voor het plaatsen van windturbines concreter worden dat de inwoners er gebaat bij zijn dat middels een visualisatie duidelijk wordt getoond wat de situatie gaat zijn?

Antwoord 12:

Ja, visualisaties kunnen een bijdrage leveren in de participatieprocessen die gaan komen in de zoekgebieden. Professionele tools kunnen wind en zon in het juiste perspectief plaatsen en daarmee inwoners een realistisch beeld en gevoel geven over de impact.

Vraag 13:

- Voor wie ziet GS dat de taak is weg gelegd om de plannen voor de RES te visualiseren? Of vindt GS dit overbodig?

Antwoord 13:

Wij vinden visualisaties vooral goed bruikbaar voor activiteiten op het gebied van inwonerparticipatie, zowel bij de RES als bij individuele projecten. In de RES'en zijn met name gemeenten hiervoor verantwoordelijk, maar ook de regionale RES-organisaties kunnen visualisaties gebruiken. Bij projectinitiatieven zijn initiatiefnemers in

samenwerking met de betreffende gemeenten verantwoordelijk voor de participatie. Voor meerdere initiatieven, zoals in Houten en voor de locatie Rijnenburg, heeft de provincie op verzoek van initiatiefnemers en gemeenten 3D-visualisaties bij bijeenkomsten verzorgd.

Vraag 14:

- Mocht GS vinden dat de visualisatie van de RES een taak is van de gemeenten, en zij de plannen niet concreet kunnen maken omdat zij daar de middelen niet voor hebben, is GS bereid om de gemeenten hier dan financieel in bij te staan?

Antwoord 14:

Ja. De provincie heeft dit al gedaan door visualisatie-applicaties (computerprogramma's) aan gemeenten ter beschikking te stellen. Gemeenten kunnen deze applicaties gebruiken, waaronder de windplanner die gebruikt kan worden om visualisaties van windprojecten te maken.

Vraag 15:

- Is GS bereid dergelijke visualisaties op te nemen in de participatie- c.q. Inspraaktrajecten? Zo nee waarom niet?

Antwoord 15:

De gemeenten zijn in de lead als het gaat om participatietrajecten en zij bepalen wanneer het een toegevoegde waarde heeft om visualisaties in te zetten. Hierin krijgen zij ondersteuning van de provincie Utrecht middels de tools zoals de windplanner en kennisdeling over participatietrajecten.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen